

ZAKON

O JEDINSTVENOM BIRAČKOM SPISKU

("Sl. glasnik RS", br. 104/2009, 99/2011 i 44/2024)

I OSNOVNE ODREDBE

Jedinstveni birački spisak

Član 1

Jedinstveni birački spisak (u daljem tekstu: birački spisak) jeste javna isprava u kojoj se vodi jedinstvena evidencija državljana Republike Srbije koji imaju biračko pravo.

Birački spisak je stalan i redovno se ažurira.

Upis u birački spisak je uslov za ostvarivanje biračkog prava.

Birač može biti samo jednom upisan u birački spisak.

Birački spisak vodi se po službenoj dužnosti.

Organi nadležni za vođenje i ažuriranje biračkog spiska

Član 2

Birački spisak vodi ministarstvo nadležno za poslove uprave.

Vođenje biračkog spiska od strane ministarstva nadležnog za poslove uprave obuhvata: analiziranje podataka iz biračkog spiska i preduzimanje mera radi obezbeđenja njihove međusobne usklađenosti i tačnosti, vršenje promena u biračkom spisku (upis, brisanje, izmena, dopuna ili ispravka) nakon zaključenja biračkog spiska i obavljanje drugih poslova, u skladu sa ovim zakonom.

Deo biračkog spiska za područje jedinice lokalne samouprave ažurira opštinska, odnosno gradska uprava, kao poveren posao.

Ažuriranje dela biračkog spiska za područje jedinice lokalne samouprave od strane opštinske, odnosno gradske uprave obuhvata vršenje promena u biračkom spisku (upis, brisanje, izmena, dopuna ili ispravka) po službenoj dužnosti ili na zahtev građana do zaključenja biračkog spiska i druge poslove, u skladu sa ovim zakonom.

Način vođenja i ažuriranja biračkog spiska

Član 3

Birački spisak vodi se kao elektronska baza podataka i ažurira se po jedinstvenoj metodologiji ministarstva nadležnog za poslove uprave.

Sadržaj i način korišćenja, vođenja, ispravljanja i zaključivanja biračkog spiska i izlaganja delova biračkog spiska za područje jedinice lokalne samouprave, kao i druga pitanja od značaja za potpuno i tačno vođenje biračkog spiska propisuje ministar nadležan za poslove uprave.

II POSTUPAK VOĐENJA BIRAČKOG SPISKA

1. Upis u birački spisak

Lica koja se upisuju u birački spisak

Član 4

U birački spisak upisuju se lica koja imaju biračko pravo, a nakon donošenja odluke o raspisivanju izbora i maloletna lica koja biračko pravo stiču najkasnije na dan izbora.

Nadležnost za upis birača u birački spisak

Član 5

Birača koji nije upisan u birački spisak upisuje u birački spisak do njegovog zaključenja opštinska, odnosno gradska uprava, a od njegovog zaključenja pa sve do 72 časa pre dana izbora ministarstvo nadležno za poslove uprave.

Birača koji ima boravište u inostranstvu i koji podnese zahtev za upis u birački spisak neposredno opštinskoj, odnosno gradskoj upravi ili preko diplomatsko-konzularnog predstavništva Republike Srbije u inostranstvu, u birački spisak upisuje opštinska, odnosno gradska uprava po mestu njegovog prebivališta u zemlji.

Mesna nadležnost za upis birača u birački spisak

Član 6

Birač se upisuje u birački spisak prema mestu prebivališta, s tim što se na zahtev birača, u birački spisak može upisati i njegovo boravište u zemlji, u skladu sa ovim zakonom.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, birač koji je upisan u birački spisak i koji prijavi prebivalište u drugoj jedinici lokalne samouprave, odnosno u drugoj gradskoj opštini, upisuje se u deo biračkog spiska prema mestu tog prebivališta nakon šest meseci od dana prijave prebivališta.

Birač koji ima boravište u inostranstvu upisuje se u birački spisak prema poslednjem prebivalištu pre odlaska u inostranstvo, odnosno poslednjem prebivalištu jednog od njegovih roditelja, s tim što se u birački spisak upisuju i podaci o njegovom boravištu u inostranstvu.

Interno raseljeno lice upisuje se u birački spisak prema mestu u kome je prijavljeno kao interno raseljeno lice.

Činjenice o biraču koje se upisuju u birački spisak

Član 7

U birački spisak upisuje se: ime i prezime birača, ime jednog od roditelja birača, biračev jedinstveni matični broj građana, datum i mesto rođenja birača, pol birača, mesto prebivališta i adresa birača, jedinica lokalne samouprave u kojoj birač ima mesto prebivališta, strana država u kojoj birač ima boravište, mesto boravišta i adresa birača u inostranstvu i mesto boravišta za interno raseljena lica.

Ime i prezime birača koji je pripadnik nacionalne manjine dvojako se upisuje: prvo ćirilskim pismom prema pravopisu srpskog jezika, a potom pismom i prema pravopisu pripadnika nacionalne manjine.

U birački spisak se upisuje i podatak da će birač na predstojećim izborima glasati prema mestu boravišta u zemlji, odnosno prema mestu boravišta u inostranstvu. Pored podatka da će birač na predstojećim izborima glasati prema mestu boravišta u zemlji, u birački spisak se upisuje i mesto i adresa njegovog boravišta u zemlji, kao i jedinica lokalne samouprave u kojoj je mesto njegovog boravišta.

Upis podataka iz stava 3. ovog člana vrši se počev od dana posle raspisivanja izbora, a najkasnije pet dana pre dana zaključenja biračkog spiska.

Nakon održanih izbora podaci iz stava 3. ovog člana brišu se po službenoj dužnosti iz biračkog spiska u roku od 30 dana od održanih izbora.

Ako najkasnije pet dana pre dana zaključenja biračkog spiska u birački spisak nije upisan podatak da će birač glasati na predstojećim izborima prema mestu boravišta u zemlji, odnosno inostranstvu, birač može glasati samo prema mestu prebivališta.

Posebna evidencija biračkih mesta

Član 8

Uz birački spisak vodi se posebna evidencija biračkih mesta koja sadrži broj, adresu, opis i sedište biračkog mesta.

Bliža pravila o načinu vođenja posebne evidencije iz stava 1. ovog člana i sadržini te evidencije propisuje ministar nadležan za poslove uprave.

2. Promene u biračkom spisku

Rešenja na kojima se zasnivaju promene u biračkom spisku

Član 9

Svaka promena u biračkom spisku mora da se zasniva na odgovarajućem rešenju: rešenju o upisu birača u birački spisak, rešenju o brisanju birača iz biračkog spiska ili na rešenju o izmeni, dopuni ili ispravci neke činjenice o biraču.

Rešenje na kome se zasniva promena u biračkom spisku donosi se po službenoj dužnosti ili na zahtev građana, a na osnovu podataka u matičnim knjigama, drugim službenim evidencijama i javnim ispravama. O tim rešenjima se vodi evidencija prema propisima o kancelarijskom poslovanju.

Nadležnost za donošenje rešenja na kojima se zasnivaju promene u biračkom spisku. Unošenje promena

Član 10

Rešenja na kojima se zasnivaju promene u biračkom spisku donosi do zaključenja biračkog spiska opštinska, odnosno gradska uprava, a od zaključenja biračkog spiska pa sve do 72 časa pre dana izbora ministarstvo nadležno za poslove uprave.

Rešenje na kome se zasnivaju promene u biračkom spisku koje se odnose na birača koji ima boravište u inostranstvu i koji podnese zahtev za promenu u biračkom spisku neposredno opštinskoj, odnosno gradskoj upravi ili preko diplomatsko-konzularnog predstavništva Republike Srbije u inostranstvu, donosi opštinska, odnosno gradska uprava po mestu njegovog prebivališta u zemlji.

Rešenja iz stava 1. ovog člana, kao i rešenja iz stava 2. ovog člana za interno raseljena lica do zaključenja biračkog spiska donosi opštinska, odnosno gradska uprava prema mestu u kome je prijavljeno kao interno raseljeno lice.

Rešenje na kome se zasniva izmena u biračkom spisku sprovodi po službenoj dužnosti organ koji je rešenje doneo.

Promene u biračkom spisku po službenoj dužnosti

Član 11

Organ koji vodi službenu evidenciju o građanima dužan je da svaki podatak koji utiče na potpunost, tačnost i blagovremenost vođenja biračkog spiska dostavi u roku od tri dana od dana nastale promene organu koji je nadležan za donošenje rešenja na kome se zasnivaju promene u biračkom spisku.

Ministarstvo nadležno za unutrašnje poslove podatke iz službenih evidencija o prebivalištu i boravištu građana na kojima se zasnivaju promene u biračkom spisku dostavlja elektronskim putem neposredno ministarstvu nadležnom za poslove uprave u roku iz stava 1. ovog člana.

Ministarstvo nadležno za poslove uprave podatke iz stava 2. ovog člana prosleđuje nadležnoj opštinskoj, odnosno gradskoj upravi odmah, a najkasnije u roku od tri dana od dana njihovog prijema.

Od dana kada se raspišu izbori pa do 72 časa pre dana izbora, organi iz st. 1. i 2. ovog člana sve podatke iz st. 1. i 2. ovog člana dostavljaju odmah, a najkasnije narednog dana od dana kada su promene nastale.

Bliži način razmene podataka iz st. 1. do 4. ovog člana propisuje uputstvom ministar nadležan za poslove uprave.

Promene u biračkom spisku na zahtev građana

Član 12

Svaki građanin može opštinskoj, odnosno gradskoj upravi, ili ministarstvu nadležnom za poslove uprave kad je ono nadležno za vršenje promena u biračkom spisku, podneti zahtev za promenu u biračkom spisku ako on ili drugi građanin nije upisan u birački spisak ili je upisan, a nema biračko pravo ili nema biračko pravo na području jedinice lokalne samouprave u kojoj je upisan u birački spisak ili ako neki od podataka iz biračkog spiska nije pravilno upisan.

Nadležni organ o zahtevu za promenu u biračkom spisku odlučuje u roku od 24 časa od prijema zahteva.

3. Pravo na žalbu i pravo na tužbu

Član 13

Podnosilac zahteva može na rešenje opštinske, odnosno gradske uprave podneti žalbu ministarstvu nadležnom za poslove uprave u roku od 24 časa od dana kada je rešenje primio.

Ministarstvo nadležno za poslove uprave u roku od 48 časova donosi rešenje na žalbu iz stava 1. ovog člana.

Protiv rešenja koje je ministarstvo nadležno za poslove uprave donelo u prvom stepenu kad je nadležno za izmene u biračkom spisku ili koje je donelo po žalbi, može se podneti tužba Upravnom sudu u roku od 24 časa od dana kada je rešenje primljeno.

Upravni sud po tužbi odlučuje u roku od 48 časova.

Odluka Upravnog suda je pravnosnažna i izvršna i protiv nje nije dopušteno podnošenje zahteva za vanredno preispitivanje sudske odluke niti za ponavljanje postupka.

4. Izlaganje delova biračkog spiska za područje jedinice lokalne samouprave

Član 14

Dan posle raspisivanja izbora, opštinska, odnosno gradska uprava koja ažurira birački spisak za područje jedinice lokalne samouprave izlaže deo biračkog spiska za područje jedinice lokalne samouprave na uvid građanima i to oglašava preko sredstava javnog informisanja i, po potrebi, na drugi način i obaveštava građane da od opštinske, odnosno gradske uprave mogu do zaključenja biračkog spiska zahtevati donošenje rešenja na kojima se zasnivaju promene u biračkom spisku.

Način izlaganja dela biračkog spiska koji se vodi za područje jedinice lokalne samouprave bliže uređuje ministar nadležan za poslove uprave.

Zahtev za upis u birački spisak podatka o tome da će birač glasati u zemlji prema mestu boravišta

Član 15

Dan posle raspisivanja izbora, opštinska, odnosno gradska uprava koja ažurira birački spisak za područje jedinice lokalne samouprave obaveštava građane da nadležnoj opštinskoj, odnosno gradskoj upravi mogu, najkasnije pet dana pre dana zaključenja biračkog spiska, podneti zahtev da se u birački spisak upiše podatak da će birač na predstojećim izborima glasati prema mestu boravišta u zemlji.

Zahtev za upis u birački spisak podatka o tome da će birač glasati u inostranstvu i zahtev za obaveštenje o podacima koji su o njemu upisani u birački spisak

Član 16

Dan posle raspisivanja izbora, diplomatsko-konzularna predstavništva Republike Srbije obaveštavaju birače koji imaju boravište u inostranstvu da preko diplomatsko-konzularnog predstavništva Republike Srbije mogu, najkasnije pet dana pre dana zaključenja biračkog spiska, podneti zahtev da se u birački spisak upiše podatak da će na predstojećim izborima glasati u inostranstvu.

Ministarstvo nadležno za poslove uprave u obavezi je da odmah po raspisivanju izbora tu činjenicu objavi na sajtu ministarstva.

O zahtevu iz stava 1. ovog člana rešava opštinska, odnosno gradska uprava po mestu prebivališta birača u zemlji.

Birač koji ima boravište u inostranstvu može preko diplomatsko-konzularnog predstavništva Republike Srbije podneti opštinskoj, odnosno gradskoj upravi po mestu njegovog prebivališta u zemlji zahtev za davanje obaveštenja o podacima koji su o njemu upisani u birački spisak.

Obaveštenje iz stava 4. ovog člana može se dati putem telefona, telefaksa ili putem elektronske pošte.

Zaključenje biračkog spiska. Ukupan broj birača

Član 17

Ministarstvo nadležno za poslove uprave rešenjem zaključuje birački spisak 15 dana pre dana izbora i u rešenju utvrđuje ukupan broj birača u Republici Srbiji, u svakoj jedinici lokalne samouprave i na svakom biračkom mestu.

Rešenje o zaključenju biračkog spiska dostavlja se Republičkoj izbornoj komisiji najkasnije u roku od 24 časa od časa njegovog donošenja.

Objavljivanje ukupnog broja birača

Član 18

Republička izborna komisija objavljuje u "Službenom glasniku Republike Srbije" ukupan broj birača, odmah po dobijanju ukupnog broja birača.

III IZVODI IZ BIRAČKOG SPISKA

Pripremanje i dostavljanje izvoda iz biračkog spiska

Član 19

Ministarstvo nadležno za poslove uprave priprema i overava štampane izvode iz biračkog spiska razvrstane po jedinicama lokalne samouprave i biračkim mestima u zemlji i u inostranstvu i dostavlja ih Republičkoj izornoj komisiji u roku od 48 časova od kada je donelo rešenje o zaključenju biračkog spiska.

Izvodi iz biračkog spiska za svako biračko mesto sadrže sve činjenice o biraču koje sadrži birački spisak i mesto za svojeručni potpis birača.

Birač koji glasa prema boravištu u zemlji, odnosno u inostranstvu, ne upisuje se u izvod iz biračkog spiska prema mestu prebivališta.

Ako se istovremeno održava više izbora, priprema se onoliko izvoda iz biračkog spiska koliko se puta glasa.

Birači koji su na odsluženju vojnog roka, na vojnoj vežbi ili na školovanju u jedinicama ili ustanovama Vojske Srbije, odnosno birači koji su na izvršenju zavodskih sankcija ili u pritvoru upisuju se u posebne izvode iz biračkog spiska.

Ministarstva nadležna za odbranu i pravosuđe dužna su da ministarstvu nadležnom za poslove uprave dostave podatke potrebne za pripremanje posebnih izvoda iz biračkog spiska iz stava 5. ovog člana najkasnije tri dana pre dana zaključenja biračkog spiska.

Konačan broj birača

Član 20

Ministarstvo nadležno za poslove uprave dostavlja Republičkoj izornoj komisiji sva rešenja na kojima se zasnivaju promene u biračkom spisku koje je donelo od zaključenja biračkog spiska sve do 72 časa pre dana izbora.

Republička izborna komisija uzima u obzir samo ona rešenja ministarstva nadležnog za poslove uprave koja je primila najmanje 48 časova pre dana izbora i na osnovu njih unosi izmene u izvode iz biračkog spiska ili u posebne izvode iz biračkog spiska i odmah potom utvrđuje i u "Službenom glasniku Republike Srbije" objavljuje konačan broj birača u Republici Srbiji, u svakoj jedinici lokalne samouprave i na svakom biračkom mestu.

IV POSEBNA PRAVA UČESNIKA NA IZBORIMA

Pravo na uvid i podnošenje zahteva za promenu u biračkom spisku

Član 21

Od proglašenja izborne liste, pravo na uvid i na podnošenje zahteva za promenu u biračkom spisku ima i podnosilac izborne liste ili lice koje on ovlasti, po istom postupku po kome to pravo imaju i građani. Uz zahteve se prilažu ovlašćenje i potrebni dokazi.

V NADZOR

Član 22

Ministarstvo nadležno za poslove uprave preko upravne inspekcije nadzire ažuriranje biračkog spiska i vršenje drugih poslova koji su prema ovom zakonu povereni opštinskim, odnosno gradskim upravama.

Ministarstvo nadležno za poslove uprave pri tome ima sva opšta i posebna ovlašćenja koja prema zakonu kojim se uređuje državna uprava ima nadzorni organ državne uprave kad nadzire rad imalaca javnih ovlašćenja.

VI PRIMENA OVOG ZAKONA NA IZBORE ZA PREDSEDNIKA REPUBLIKE I NA POKRAJINSKE, ODNOSNO LOKALNE IZBORE

Primena ovog zakona na izbore za predsednika Republike

Član 23

Odredbe ovog zakona primenjuju se i na izbore za predsednika Republike.

Između glasanja i ponovljenog glasanja na izborima za predsednika Republike građani mogu od ministarstva nadležnog za poslove uprave zahtevati da donese rešenje na kome se zasniva izmena u biračkom spisku.

Republička izborna komisija uzima u obzir samo ona rešenja koja je primila najkasnije 48 časova pre dana ponovljenog glasanja i na osnovu njih unosi izmene u izvode iz biračkog spiska i posebne izvode iz biračkog spiska.

Primena ovog zakona na pokrajinske, odnosno lokalne izbore

Član 24

Ministarstvo nadležno za poslove uprave zaključuje deo biračkog spiska za područje jedinice lokalne samouprave za koju su raspisani izbori, odnosno delove biračkog spiska za područja jedinica lokalne samouprave sa teritorije autonomne pokrajine kad su raspisani pokrajinski izbori, u skladu sa zakonom.

Ministarstvo nadležno za poslove uprave dostavlja overene štampane izvode nadležnim izbornim komisijama, u skladu sa zakonom.

Odredbe ovog zakona shodno se primenjuju na izbore za organe autonomnih pokrajina i jedinica lokalne samouprave, kao i na izjašnjavanje građana na referendumu.

VII KAZNENE ODREDBE

Član 25

Novčanom kaznom od 25.000 do 250.000 dinara kazniće se za prekršaj odgovorno lice u organu nadležnom za ažuriranja biračkog spiska, ako ne obezbedi njegovu tačnost i ažurnost.

VIII PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Provera podataka u postojećim biračkim spiskovima u postupku njihovog objedinjavanja u birački spisak koji se vodi po ovom zakonu

Član 26

U postupku objedinjavanja postojećih biračkih spiskova u birački spisak koji se vodi po ovom zakonu može se izvršiti provera tačnosti podataka upisanih u postojeći birački spisak.

Opštinske, odnosno gradske uprave mogu, po službenoj dužnosti ili na zahtev ministarstva nadležnog za poslove uprave, pozvati birača da u roku koji ne može biti kraći od sedam dana od dana prijema poziva dostavi opštinskoj, odnosno gradskoj upravi sve podatke kojima se potvrđuju potpunost i tačnost njegovog upisa u birački spisak, ukoliko se oceni da postoji potreba za proverom potpunosti i tačnosti upisanih podataka.

Organi koji vode službene evidencije na osnovu kojih izdaju javne isprave značajne za vođenje biračkog spiska dužni su da organu koji vodi birački spisak dostave na njegov zahtev sve podatke potrebne za proveru biračkog spiska u smislu stava 2. ovog člana, u roku od sedam dana od dana prijema njegovog zahteva.

Način na koji će se vršiti provera biračkih spiskova i nadzor nad proverom bliže propisuje ministar nadležan za poslove uprave.

Objedinjavanje postojećih biračkih spiskova u birački spisak koji će se voditi prema ovom zakonu

Član 27

Ministar nadležan za poslove uprave doneće u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona uputstvo kojim će urediti proceduru objedinjavanja postojećih biračkih spiskova u birački spisak koji će se voditi prema ovom zakonu.

Ministarstvo nadležno za poslove uprave će izvršiti po službenoj dužnosti upis u birački spisak koji će se voditi prema ovom zakonu podataka o mestu boravišta birača u inostranstvu koji se do početka primene ovog zakona vode u Posebnoj evidenciji birača u inostranstvu.

Donošenje podzakonskih akata

Član 28

Ministar nadležan za poslove uprave dužan je da propise koji su ovim zakonom predviđeni za izvršavanje ovog zakona donese u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Prestanak važenja ranijih propisa

Član 29

Danom početka primene ovog zakona prestaju da važe čl. 12. do 24. i čl. 73b, 73v i 73g Zakona o izboru narodnih poslanika ("Službeni glasnik RS", br. 35/02, 57/03 - US, 72/03 - dr. zakon, 18/04, 85/05 - dr. zakon i 101/05 - dr. zakon) i član 23. Zakona o izboru predsednika Republike ("Službeni glasnik RS", broj 111/07).

Danom početka primene ovog zakona prestaju da važe podzakonski propisi koji su doneseni radi primene odredaba Zakona o izboru narodnih poslanika i Zakona o izboru predsednika Republike iz stava 1. ovog člana, koje prestaju da važe danom početka primene ovog zakona.

Stupanje zakona na snagu

Član 30

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije", a počinje da se primenjuje po isteku dve godine od dana stupanja na snagu, osim člana 26. koji počinje da se primenjuje od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, ako se u toku 2011. odnosno 2012. godine pre raspisivanja redovnih izbora raspišu vanredni izbori za narodne poslanike, na tim izborima koristiće se postojeći birački spiskovi ustanovljeni pre stupanja na snagu ovog zakona, prema pravilima na osnovu kojih su ustanovljeni. U slučaju raspisivanja redovnih izbora za narodne poslanike - primeniće se ovaj zakon.

Od dana početka primene ovog zakona do raspisivanja redovnih izbora za narodne poslanike, odnosno do okončanja vanrednih izbora iz stava 1. ovog člana, opštinske odnosno gradske uprave u obavezi su da biračke spiskove vode i po pravilima na osnovu kojih su vođeni pre stupanja na snagu ovog zakona.

Samostalni član Zakona o izmenama i dopunama Zakona o jedinstvenom biračkom spisku

("Sl. glasnik RS", br. 99/2011)

Član 7

Ovaj zakon stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

***Samostalni članovi Zakona o dopunama
Zakona o jedinstvenom biračkom spisku***

("Sl. glasnik RS", br. 44/2024)

Član 2

Birač koji je upisan u birački spisak i koji je nakon 3. jula 2023. godine prijavio prebivalište u jedinici lokalne samouprave, odnosno u gradskoj opštini u kojoj su za 2. jun 2024. godine raspisani lokalni izbori, upisaće se u deo biračkog spiska prema mestu prebivališta koje je imao na dan 3. jula 2023. godine.

Odredba stava 1. ovog člana ne primenjuje se na birače koji su kandidati za odbornike na izbornim listama koje su na lokalnim izborima koji su raspisani za 2. jun 2024. godine podnete pre stupanja na snagu ovog zakona.

Član 3

Ovaj zakon stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".